

також пов'язана з вже відомою інформацією. Таким чином формується структура асоціацій, в якій знання пов'язані з певними ситуаціями. В результаті заохочується як перенесення на практику, так і багатогранне збереження того, що було вивчено.

Література:

1. *Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: підручник / кол. авторів під керівн. С.Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2002. – 328 с.*

2. *Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції: курс лекцій: навч.-метод. посіб. [для студ. мовних спец. осв.-кваліф. рівня «магістр»] / [О.Б. Бі- гич, Н.Ф. Бориско, Г.Е. Борецька та ін.]; за ред. С.Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2011. – 344 с.*

3. *Ніколаєва С.Ю. Цілі навчання іноземних мов в аспекті компетентнісного підходу / С.Ю. Ніколаєва // Іноземні мови. – 2010. – № 2. – С. 11–17.*

4. *Пассов Е.И. Коммуникативный метод обучения иноязычному говорению / Е.И. Пас– сов. – М.: Просвещение, 1991. – 223 с.*

5. *Рамкова програма з німецької мови для професійного спілкування для вищих на– вчальних закладів України / С.М. Амеліна, Л.С. Аззоліні [та ін.]. – К.: Гете-інститут, Ленвіт, 2006. – 90 с.*

ДИДАКТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ЗМІСТУ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «ТЕХНОЛОГІЇ» ДЛЯ УЧНІВ 5-6 КЛАСІВ

Мачача Т. С.

*кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник,
старший науковий співробітник відділу технологічної освіти*

Інститут педагогіки

Національної академії педагогічних наук України

м. Київ, Україна

Українська школа отримала новий Державний стандарт базової середньої освіти, який вступив у дію з моменту його затвердження – 30 вересня 2020 року [1] та Типову освітню програму для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти [4].

Для успішного впровадження Державного стандарту в українську школу з 2022 навчального року необхідно розробити пакет інноваційних модельних і навчальних програм, інструменти для

оцінювання результатів навчання, навчально-методичне забезпечення, створити відповідне освітнє середовище.

У Типовій освітній програмі для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти базовим навчальним предметом технологічної освітньої галузі визначений інтегрований курс з назвою «Технології» [4, с. 7]. Цей курс повинен повною мірою реалізувати вимоги технологічної освітньої галузі чинного Державного стандарту.

Інтегрований курс «Технології» адаптаційного циклу базової середньої освіти *призначений* для реалізації творчого потенціалу учнів в особистісно і соціально значущій предметно-перетворювальній діяльності; розв'язання реальних життєвих проблем створеними виробами за алгоритмом проектно-технологічної діяльності у взаємодії і координації дій з іншими особами; практичного застосування набутих інтегрованих знань, наскрізних і предметних умінь, способів проектно-технологічної діяльності в нових невизначених ситуаціях.

Метою нового інтегрованого курсу «Технології» є розвиток готовності учнів 5-6 класів до підприємливості, партнерської взаємодії, задоволення власних потреб та потреб інших осіб створеними виробами, культурного та національного самовираження, здатності застосовувати набуті базові знання й уміння для реалізації задумів у готовий продукт засобами дизайну, технологій декоративно-ужиткового мистецтва, побутової діяльності тощо без заподіяння шкоди навколишньому середовищу.

Досягнення мети передбачає виконання таких *завдань*:

- формування допитливості, цілісного уявлення про матеріальне і нематеріальне виробництво;

- сприяння розвитку естетично-ціннісного ставлення до традицій українського народу в праці, декоративно-ужитковому мистецтві, творів та історій видатних народних майстрів;

- набуття досвіду поетапного створення корисних і естетичних виробів у партнерській взаємодії: від задуму до його втілення в різних матеріалах;

- вироблення навичок раціонального використання цифрових інструментів, конструкційних матеріалів, безпечного застосування традиційних та сучасних технологій;

- формування проектно-технологічної культури, прагнення удосконалювати процес і результати власної діяльності, свій життєвий простір.

Інтеграція курсу «Технології і дизайн» відбувається на ціннісно-смісловому, змістовому та операційно-діяльнісному рівнях.

Пропонована нами модельна програма забезпечує широкий вибір модулів для вивчення у 5 і 6 класах – не менше шести модулів на один навчальний рік. Модулі у кожному класі об'єднані у два блоки, які

структуруються за різними технологіями декоративно-ужиткового мистецтва, побутової діяльності, дизайну тощо. Кожен блок містить п'ять видів декоративно-ужиткового мистецтва, з яких обирається для вивчення не менше двох та три види побутової діяльності, з яких обирається для вивчення не менше одного. Надається можливість вибору одного модуля в кожному блоці за межами поданого в програмі переліку залежно від потреб школи, її матеріально-технічного та кадрового забезпечення. Модулі для вивчення можуть повторно обиратися у 6 класі.

Реалізація варіативного принципу у змісті модельної програми дає можливість максимально враховувати педагогічні умови школи, наповнювати зміст навчання ціннісно-смісловим потенціалом – особистісним, регіональним, національним, загальнолюдським. Учні мають змогу спробувати свої здібності в різних видах діяльності, що сприяє віднаходженню діяльності, спорідненої індивідуальним здібностям, інтересам і потребам, а відтак і вибудовуванню індивідуальних освітніх траєкторій, зокрема в наступному циклі базової середньої освіти – базового предметного навчання в 7–9 класах.

Зміст інтегрованого курсу «Технології» об'єднує і систематизує знання з різних освітніх галузей для розв'язання визначених програмою інтегрованих проблем, навчальних тем та реальних життєвих ситуацій створеними виробами.

Навчальні теми групуються навколо визначених у програмі освітніх інтеграційних проблем. Розв'язання цих проблем передбачає оволодіння визначеними Державним стандартом базовими знаннями, які формують цілісне уявлення про виробничу сферу, її взаємозв'язки з людиною, природою, суспільством, національною культурою тощо. Забезпечується можливість коротко проживати історію розвитку виробничої культури в межах обраного виду діяльності, ознайомлюватися з визначними народними майстрами.

В адаптаційному циклі базової середньої освіти (5–6 класах) учні оволодіватимуть елементами дизайну, пропедевтичним вивченням процесу формотворення, поєднання кольорів, які базуються на функціональних та естетичних властивостях, традиціях народного декоративно-ужиткового мистецтва, конструюватимуть об'єкти проектування, визначатимуть технологічну послідовність їх виготовлення, а також виготовлятимуть особистісно і соціально значущі вироби з використанням ручних і механізованих знарядь праці та навчатимуться рефлексувати, оцінювати та презентувати результати своєї навчальної діяльності.

Обов'язковою умовою реалізації змісту кожного модуля модельної програми є поетапне виготовлення корисного й естетичного виробу, оцінювання і презентація результатів навчання зокрема й за

орієнтирами, визначеними чинним Державним стандартом у межах технологічної освітньої галузі.

Після вивчення не менше трьох модулів у кожному блоці програми (одному семестрі навчального року), учні спільно з учителем обирають модуль, який їх найбільше цікавить. У межах обраного модуля кожен учень виконує не менше одного навчального проєкту з врахуванням індивідуальних можливостей, інтересів і потреб. Навчальний проєкт може бути індивідуальним, парним або груповим.

Навчальна діяльність в частині програми «Виконання навчальних проєктів» організовується за алгоритмом проєктно-технологічної діяльності: від задуму до його реалізації в готовому виробі, рефлексії, взаємооцінювання, самооцінювання і презентації результатів навчальної діяльності.

Проєктно-технологічна діяльність як завершений цикл навчального проєкту інтегрує основні види людської діяльності – пізнавальну, ціннісно-орієнтовану, перетворювальну (проєктувальну і практичну), комунікативну, естетичну, що сприяє ефективному формуванню наскрізних умінь, ключових і галузевої компетентностей.

Розподіл навчальних годин на вивчення модулів, інтегрованих проблем, навчальних тем, добір об'єктів проєктно-технологічної діяльності вчитель визначає самостійно, враховуючи умови навчання, педагогічну доцільність, можливості, інтереси та потреби учнів. Увага акцентується на організації робочого місця, правилах внутрішнього розпорядку, безпеці праці та санітарних нормах.

Інноваційний зміст презентованої модельної програми інтегрованого курсу «Технології» має чітко виражену прикладну спрямованість, передбачає навчання в контексті життя учнів, обов'язкове виготовлення корисних, особистіно і соціально значущих виробів, а також виконання індивідуальних або групових навчальних проєктів.

Література:

1. *Державний стандарт базової середньої освіти. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898 URL: <https://cutt.ly/5lbsvBP>.*

2. *Гончаренко С. Педагогічний процес з погляду «філософії XXI ст.». Шлях освіти. 2006. № 1. С. 2-7.*

3. *Мачача Т. С. Теоретико-методологічні засади проєктування змісту технологічної освіти. Український педагогічний журнал. 2016. No 3 С.105–114.*

4. *Типова освітня програма для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти: затв. наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 No408. URL : <https://cutt.ly/LlbsR6f>.*